

**Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen
Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark
Brandenburg**

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1845

CXXXII. Das Capitel zu Stendal verkauft den Lestatoren des Phystiers
Peter zur Stiftung seiner Gedächtnisfeier gewisse Hebungen aus Buchholz
und Niendorf, am 20. Aug. 1339.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54414)

suo mandato obedientium exhibuit, Cuius tenor talis erat: Albertus, dei gratia halberstadenſis
 eccleſie Episcopus diſcretis viris abbatibus, prioribus, prepoſitis, decanis, plebanis ſeu viceplebanis
 eccleſiarum capellarumque rectoribus vniuerſis per noſtram dioceſim conſtitutis, ad quos preſentes per-
 uenerint, Salutem in domino. Licet nuper mandauerimus auctoritate noſtra ordinaria Scabinis, conſulibus
 et magiſtris vniouum ac vniuerſitati opidi ſtendal noſtre dyoceſis, vt infra decem dies nouas ſcolas,
 erectas in dicto opido in prejudicium Canonicorum eccleſie ſancti nicolai ibidem, deſtruerent et rectores
 et magiſtros inſtitutos in eiſdem abmouerent ſub pena excommunicationis iuxta noſtrarum continentiam
 literarum; predicti vero conſules videlicet nicholaus guntheri, Johannes buch, hinricus bue-
 holte, gherardus noppow, rodolfus de biſmarke, Wynardus de ſchade, role weneri,
 ghyſo de ſchade morans apud ſenntam, arnoldus vlaſmegher filius Kononis, ebelinghus
 apud fratres, hogerus ac thydericus krufe, nunc regentes, ghotſcalcus de Jerichow, arnol-
 dus vlaſmegher, conradus hydde de ſcabinis nunc regentes, et magiſtri vniouum et vniuerſitas
 ejuſdem opidi in huius rebellionem et ſententiam excommunicationis dudum et contra noſtra mandata ſte-
 terunt et adhuc pertinaciter et contumaciter perfeuerant, verum expedit, vt vbi agrauatur culpa, ibi pena
 auementetur, vobis in virtute ſancte obedientie et ſub pena excommunicationis late ſentencie, quam in
 vos et quemlibet veſtrum, trium tamen dierum ammonitione premiſſa, in dei nomine in hiis ſcriptis
 ferimus, ſi mandatum noſtrum neglexeritis adimplere, precipiendo mandamus, quatenus predictos nomi-
 natim expreſſos publice moneatis de ambonibus veſtris, vt infra octo dies a publicatione preſentium a
 rebellionem ut premititur deſiſtant, alioquin ipſos nominatim expreſſos ex tunc ut ex nunc excommuni-
 camus in dei nomine in hiis ſcriptis, ipſos excommunicatos ſingulis diebus dominicis accenſis candelis
 et pulſatis campanis in veſtris eccleſiis publice nuntietis, magiſtros vniouum ac vniuerſitatem opidi
 ſtendal predicti in dei nomine eccleſie ſuſpendifimus ab ingreſſu. Reddatis literam veſtris ſigillis, qui
 requiſiti fueritis, ſigillatam ſub pena predicta. Datum langhenſten Anno domini M^o. CCC^o. XXXVIII°,
 feria ſexta proxima poſt diem beati Martini. Actum et datum anno Indictione die menſis hora pre-
 notatis preſentibus domino rodolfo de debelin, domino Johanno de hyldenſe, domino rodolfo
 klot perpetuis vicariis eccleſie ſancti nicolai in ſtendal cum aliis fide dignis.

Et ego nicolaus grobenitz clericus lubuenciſis dyoceſis — ſigno conſueto ſignauit.

CXXXII. Das Capitel zu Stendal verkauft den Teſtatoren des Phyſikers Peter zur Stiftung
 ſeiner Gedächtniſſfeier gewiſſe Hebungungen aus Buchholt und Nyendorſ, am 20. Aug. 1339.

— Nos Conradus, dei gracia, Prepoſitus, Fredericus eadem gracia decanus To-
 tumque capitulum eccleſie ſancti Nycolai in Stendal — pro numerata pecunia nobis perſoluta Et in
 vſus dicte noſtre eccleſie redacta, Sex choros dari frumenti, ſitos in duabus villis noſtris, videlicet in
 uilla bucholt Tres, vnum de curia bernardi, ſecundum de curia Nycolai de dornſtede, Tercium de
 curia de Wedelinghe, ſiliginis et ordei ibidem colonorum, Alios tres ſitos in uilla Nyendorp duos
 choros ſiliginis de curia Getlinghe et de curia Henninghi de buch decem et octo modios ſiliginis et
 ſex ordei ibidem morancium, honeſtis viris domino Johanni wulf noſtre eceleſie perpetuo vicario
 ac domino Johanni plebano in maiori ſweeten, Teſtatoribus magiſtri Petri phyſici bone
 memorie deſuncti, vendidimus et dimiſimus cum omni iure proprietatis, quo eccleſia noſtra poſſedit et
 habuit uſque in preſens. Quos choros dicti teſtatores, pie diſpenſacionis affectu, ad honorem dei pari-

terque memoriam dicti magistri petri perhennem ad vnum nouum altare in dicta nostra ecclesia construendum pie deputauerunt in honorem beatorum apostolorum Petri et Pauli pariterque sancte Barbare virginis consecrandum, Cuius altaris collatio tempore vacationis ad nos pertinebit. Ceterum prefati testatores, ut sepedicti magistri Petri memoria anniuersaria celebrior peragatur, statuerunt, Quod cuilibet canonicorum existenti in vigiliis de uespere et missa de mane dimidium scopam vini, Similiter et vicariis perpetuis personaliter accurrentibus cuilibet vnum quartam vini, Absentibus vero nichil. Dicti altaris uicarius pro tempore, quicumque fuerit, In omni anniuersario durante emolimento dicti altaris propinabit. Ipse etiam post missam uicarii domini coning indefinenter cottidie celebrabit. Etiam sepedictus vicarius singulis secundis feriis in suo altari missam celebrabit pro defunctis Et choro seruiet sicut alter. In omnium premissorum euidens testimonium etc. . . Datum et actum anno domini Millesimo Trecentesimo tricesimo nono, feria sexta ante festum sancti bartholomei, Indictione septima, Pontificatus domini benedicti Pape duodecimi Anno quinto.

CXXXIII. Der Domherr Wasmod von Lüderitz legt der Kammer des Domstifts die von seinem Bruder Arnold Jagow erkaufte Hebung aus Schwarzlosen bei, am 24. August 1339.

Ego Wasmodus de Iuderitz, Canonicus Ecclesie Stendalensis, — dimidium chorum durifruamenti, videlicet Tres modios ordeï et nouem modios siliginis, in villa magna Swartelose situm, in Curia Steynes, quem ab Arnolde Jachowen, fratre meo, rite comparauit ad Cameram vicariorum Ecclesie sancti Nicolai in Stendal singulis annis perpetue dandum, assignauit et presentibus assigno ob anime fratris mei domini Thiderici, quondam decani Ecclesie sancte Marie in halberstadt, pie memorie remedium et salutem. In cuius rei testimonium sigillum meum presentibus est appensum. Actum et datum Anno domini M^o. CCC^o. Tricesimo nono, in die sancti Bartholomei apostoli. Presentibus honorab. uiris dominis frederico decano, Johanne de Schepelitz, Scolastico, Conrado de Oftheren, Thesaurario Ecclesie Stendalensis, Christiano plebano in Gorne ac Arnolde Jagowen fratre meo predicto et quam pluribus aliis fide dignis.

CXXXIV. Das Domstift bekundet die Stiftung des Domherrn Werner von Vinzelberg, am 14. April 1341.

— nos dei gracia Conradus . . prepositus, fredericus . . decanus Totumque Stendalensis ecclesie Capitulum tenore presencium uniuersis cristi fidelibus cupimus fore notum — Quod honestus et discretus uir dominus Wernerus de vincelberghe, Concanonicus noster dilectus, — quandam nobiscum iniuit ordinationem, videlicet quod sacrosanctum corpus domini nostri ihesu cristi in die dominica, qua cantatur Misericordia domini, et duabus dominicis diebus immediate sequentibus, post circuitum in statione faciendam, in medio Ecclesie nostre annis singulis sollempniter deferetur ante altare sancte crucis et clerus cantabit sollempni uoce hos duos uersus: „Bone pastor panis uere“ et „Tu qui cuncta fecis“ — quos uersus duo scolares inchoabunt. De qua sollempnitate sic peragenda Idem dominus Wernerus domino . . decano unam stopam vini integram et cuilibet domino presenti ipso die